

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Teplice

Anna Bräunerová Velátová

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Anna Bräunerová Velátová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Litoměřice

Název práce

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Teplice

Název anglicky

The Decision Making Process of Local Government in the Municipality of Teplice

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter koaličních vztahů v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Teplice. Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry lokálního politického procesu (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Analyzovat a identifikovat charakter koaličních vztahů v zastupitelstvu města ve volebních obdobích od roku 2006.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

40 – 50 str.

Klíčová slova

Teplice, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice.

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994–2006. Brno: CDK, 2008, ISBN 978-80-7325-144-4.

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Balík, S. Modely exekutivních koalic na komunální úrovni. In Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu. Eds.: Dančák, B.; Fiala, P.; Hloušek, V. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy university v Brně, 2005, ISBN 80-210-3865 9.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80–101.

Jüptner, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. In Koalice a koaliční vztahy. Ed.: Cabada, L. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, ISBN 80-7380-004-7.

Müller, K. Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu. Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace? Praha: SLON, 2018, ISBN 978-80-7419-271-5.

Říchová, B. Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v současné politické vědě. Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-461-3.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Václav Bubeníček, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 28. 9. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 10. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Teplice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Václavu Bubeníčkovi, Ph.D. za cenné rady pro zpracování této bakalářské práce. Dále svému zaměstnavateli za poskytnutí služebního volna k individuálním studijním účelům státního zaměstnance nezbytného k dokončení této práce.

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Teplice

Abstrakt

Předkládaná bakalářská práce je zaměřená na identifikaci faktorů, které ovlivňují tvorbu koalic v zastupitelstvu města Teplice. Práce má charakter případové studie. Téma se týká politických aspektů rozhodovacího procesu orgánů místní samosprávy ve městě Teplice. Práce se zaměřuje na identifikaci lokálních politických aktérů a analýzu jejich vzájemných vztahů v každém volebním období.

Práce se skládá z teoretické a praktické části. V teoretické části práce je charakterizována obec a její orgány, komunální volební systém, regionální politické stranictví a teorie koalic.

V praktické části se bakalářská práce zabývá charakteristikou města Teplice (historií města, demografickou strukturou obyvatelstva, socioekonomickými ukazateli území, občanskou vybaveností obce). Tato práce dále analyzuje volby do zastupitelstva Teplic v letech 2006 až 2018, hledá možnosti vzniku koalic, a zabývá se také analýzou politické participace v rámci volebního práva od roku 2006 do roku 2018.

Bakalářská práce obecně charakterizuje politický systém Teplic.

Závěr práce shrnuje socioekonomické ukazatele a navrhuje řešení.

Klíčová slova: Teplice, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice.

The Decision Making Process of Local Government in the Municipality of Teplice

Abstract

The submitted bachelor thesis is focused on the identification of factors affecting the formation of coalitions in the Teplice municipal council. The thesis has a character of a case study. The theme is about political aspects of decision-making process of local municipality in Teplice. The bachelor thesis is focused on identification of local authorities and analysis of their mutual relations in every election period.

The thesis is divided into theoretical and practical part. In the theoretical part there is characterized the municipality and its authorities, local electoral system, regional political partisanship and coalition theory.

In the practical part the bachelor thesis deals with the characteristics of Teplice (the history of the town, demographic structure of the population, socioeconomic indicators of the area, civic facilities of municipality).

This thesis analyses communal elections in Teplice in the years 2006 to 2018, then is looking for opportunities to form coalitions and it also deals with the analysis of political participation in the right to vote from 2006 to 2018.

The submitted bachelor thesis generally characterizes the political systém of Teplice. The conclusion summarizes the socioeconomic indicators and proposes solutions.

Keywords: Teplice, local municipality, communal elections, political parties, party system, communal coalition

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Cíl práce a metodika	11
3	Teoretická východiska	12
3.1	Obec	12
3.1.1	Statutární města.....	12
3.2	Orgány místní samosprávy.....	12
3.2.1	Zastupitelstvo obce	12
3.2.2	Rada obce.....	14
3.2.3	Starosta (primátor)	15
3.2.4	Obecní úřad (magistrát)	15
3.2.5	Výbory a komise.....	16
3.3	Volby do zastupitelstev obcí	16
3.3.1	Volební systém	17
3.3.2	Volební obvod.....	17
3.3.3	Volební klauzule.....	18
3.3.4	Volební formule	18
3.4	Regionální politické stranictví	19
3.5	Teorie koalic.....	19
3.5.1	Teorie koalic podle Stanislava Balíka	19
3.5.2	Typologie koalic podle Petra Jüptnera.....	20
4	Charakteristika města Teplice	23
4.1	Historie města.....	24
4.2	Demografická struktura obyvatelstva	25
4.2.1	Vývoj počtu obyvatel	25
4.3	Socioekonomické ukazatele území	26
4.3.1	Vzdělanost obyvatelstva	27
4.3.2	Sociálně vyloučené lokality v Teplicích.....	27
4.3.3	Nezaměstnanost	28
4.4	Občanská vybavenost obce	28
4.4.1	Volný čas, kultura a sport	Chyba! Záložka není definována. 8
4.4.2	Veřejná hromadná doprava.....	29
4.4.3	Školství	29
4.4.4	Zdravotnictví a sociální služby	29

5 Charakteristika komunálních voleb ve městě Teplice	30
5.1 Komunální volby 2006.....	30
5.1.1 Průběh a výsledky voleb	30
5.1.2 Povolební koalice.....	Chyba! Záložka není definována.
5.2 Komunální volby 2010.....	35
5.2.1 Průběh a výsledky voleb	35
5.2.2 Povolební koalice.....	37
5.3 Komunální volby 2014.....	39
5.3.1 Průběh a výsledky voleb	39
5.3.2 Povolební koalice.....	42
5.4 Komunální volby 2018.....	44
5.4.1 Průběh a výsledky voleb	44
5.4.2 Povolební koalice.....	47
6 Výsledky analýzy politického prostředí v Teplicích.....	47
6.1 Politická participace v rámci pasivního volebního práva.....	50
6.2 Politická participace v rámci aktivního volebního práva	50
6.3 Charakter lokálního politického prostředí	50
7 Jaroslav Kubera	55
8 Závěr.....	57
9 Seznam použitých zdrojů.....	58

1. Úvod

Česká republika garantuje svým občanům ústavní právo na svobodnou volbu podílet se na správě věcí veřejných, které je zakotvené v Listině základních práv a svobod. To, že občan si může zvolit někoho, kdo za něj bude spravovat obec (kraj, stát), je jedním ze základních znaků demokratické společnosti. V této práci se budu věnovat tomu, jak funguje zastupitelská demokracie na úrovni obce, konkrétně na úrovni statutárního města Teplice.

Aby vítězná strana mohla prosazovat legislativní moc v rámci obce, musí disponovat nadpoloviční většinou hlasů v zastupitelstvu. Tohoto výsledku bývá dosaženo jen zřídka, proto dochází k tvoření exekutivních koalic. Zatímco na parlamentní úrovni jsou důvody k výběru koaličního partnera nejčastěji ideologické, na komunální úrovni jsou důvodem často dobré mezilidské vztahy. Na komunální úrovni je možnost osobně dobře poznat každého z ostatních zastupitelů (což je na parlamentní úrovni nemožné).

Je zajímavé, že v komunálních volbách v Teplicích v letech 2006, 2010, 2014 a 2018 vyhrála vždy ODS. Celostátní politika měla v průběhu těchto let různé vítěze, ale v Teplicích byly volební výsledky neměnné. Nicméně, skladba zastupitelstva se měnila. Tato práce ukáže, jaké další lokální politické subjekty v komunální politice v Teplicích působily, jaké koalice byly vytvářeny a jak byly ovlivňovány osobními vztahy.

Teplice jsou jedinečné v tom, že jsou velkým lázeňským městem, mají bohatou historii a kulturní život. Ústecký kraj, jehož jsou Teplice součástí, je však v mnoha ohledech podprůměrným krajem, proto mě budou zajímat i demografické a socioekonomické ukazatele Teplic. Na základě analýzy získaných výsledků bude možné vyhodnotit možnosti řešení problémů a rozvoje Teplic.

2. Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této bakalářské práce zjištění faktorů ovlivňujících charakter koaličních vztahů v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Teplice. Dílcími cíli je charakterizovat a vyhodnotit socioekonomicke ukazatele města, identifikovat aktéry lokálního politického procesu a analyzovat jejich vztahy a analyzovat a identifikovat charakter koaličních vztahů v zastupitelstvu města ve volebních obdobích od roku 2006.

Tato práce má charakter případové studie. Ta je jednou z běžně používaných metod v politologii, je součástí výzkumu a bývá charakterizována jako detailní studium jednoho či několika málo případů za účelem aplikace získaných poznatků při porozumění případům obdobným. Obsah a způsob rozhodování v obcích různých kategorií je totiž odlišný.

Bakalářská práce bude členěna na jednotlivé kapitoly, které na sebe logicky navazují.

Nejdříve bude v teoretické části práce charakterizována obec a její orgány, komunální volební systém, regionální politické stranictví a teorie koalic. Ke zpracování této části bude využito studium odborné literatury věnující se problematice komunální politiky.

V první kapitole praktické části se práce zabývá charakteristikou města Teplice (historie města, demografická struktura obyvatelstva, socioekonomicke ukazatele území, občanská vybavenost obce). Ke zpracování této části bude využito studium dat Českého statistického úřadu a informací z webových stránek www.teplice.cz a www.visitteplice.cz.

V druhé kapitole praktické části budou analyzovány volby do zastupitelstva Teplic od roku 2006 do roku 2018. Nejprve budou zpracovány výsledky voleb včetně kontextu politické situace v České republice, pak navrhnu varianty koalic pomocí teoretických východisek (typologie koalic), a na závěr dojde k seznámení s vítěznou koalicí v každém volebním období. Ke zpracování této části bude využita analýza statistik Českého statistického úřadu a informací z internetových stránek místních deníků.

Ve třetí kapitole praktické části bude zpracovaná analýza politické participace od roku 2006 do roku 2018- jak práva být volen (volebního práva pasivního), tak práva volit (volebního práva aktivního). Následně bude charakterizováno politické prostředí Teplic. Ke zpracování této části bude využito studium dat Českého statistického úřadu.

3. Teoretická východiska

3.1 Obec

Obec je dle zákona o obecním zřízení definovaná jako společenství občanů s územím vymezeným hranicí obce, je veřejnoprávní korporací, vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplívající z právních vztahů, jejichž je subjektem. Má vlastní majetek a také svou samosprávu. Cílem všech činností obce by měl být rozvoj území, ochrana veřejného zájmu a zlepšování života občanů-uspokojování jejich potřeb. Obec s minimálním počtem 3000 obyvatel může na její žádost předseda Poslanecké sněmovny ustanovit městem, a to po vyjádření vlády (Zákon č.128/2000 Sb.).

Je zde také nutné připomenout, že každá obec je současně včleněná do vyššího územního samosprávného celku, tedy kraje (Ústava české republiky, hlava sedmá.).

3.1.1 Statutární města

V České republice máme v roce 2021 celkem 27 statutárních měst, jedním z nich jsou i Teplice. Statutární města mohou rozdělit své území na městské obvody nebo části. V čele nestojí starosta obce, ale primátor města. Jsou stejně jako ostatní obce samostatně spravována zastupitelstvem, dalšími orgány jsou také rada, zvláštní orgány a městský úřad, zde se však nazývají magistrátem. Městské obvody nebo části statutárních měst mohou být spravovány zastupitelstvy městských obvodů nebo částí, mohou mít svého starostu, radu, zvláštní orgány i úřad městského obvodu nebo části.

3.2 Orgány místní samosprávy

Obec reprezentují její orgány, a to především zastupitelstvo obce, které je uvedeno v Ústavě České republiky. Další orgány obce jsou vyjmenovány v Zákoně o obcích a jedná se o radu obce, starostu (primátora), obecní úřad (magistrát), a také komise a zvláštní orgány obce (výbory). V čele orgánů obce stojí zvolené, případně jmenované fyzické osoby (Balík, 2009).

3.2.1 Zastupitelstvo obce

Orgánem obce, který ji řídí, je zastupitelstvo. Složení zastupitelstva vybírají občané obce v obecních (komunálních) volbách. Počet členů zastupitelstva je daný

počtem obyvatel obce, a to k 1. lednu roku, v němž se konají volby, a dále pak velikostí územního obvodu (§ 68 Zákona o obcích č. 128/2000 Sb.). Možný počet členů zastupitelstva je vidět v tabulce 1.

Tabulka 1 – možný počet členů zastupitelstva v závislosti na počet obyvatel v obci

Počet obyvatel v obci	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: § 68 odst. 1 Zákona o obcích č. 128/2000 Sb.

Jak je vidět, je důležité, aby počet členů zastupitelstva byl lichý, aby bylo možno v průběhu různých rozhodování získat hlas nadpoloviční většiny zastupitelů. Mandát k výkonu funkce člena zastupitelstva vzniká zvolením v komunálních volbách. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

„Tzv. reprezentativní mandát je základním prvkem zastupitelské demokracie. Znamená, že zastupitel je reprezentantem svých voličů, a je povinen hlasovat podle svého svědomí, nikoli podle příkazů zvenčí“ (Balík, 2009).

Zastupitelstvo je nejvyšší rozhodovací orgán obce, který rozhoduje o věcech samostatné působnosti.

Zastupitelstvu obce je například vyhrazeno:

- schvalovat program rozvoje obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce
 - zřizovat a rušit trvalé a dočasné peněžní fondy obce, příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny
 - rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách
 - delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast
 - navrhovat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhovat jejich odvolání
 - vydávat obecně závazné vyhlášky obce
 - rozhodovat o vyhlášení místního referenda
 - navrhovat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí, rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství
 - zřizovat a zrušovat obecní policii
- (§ 84 odst. 2 Zákona o obcích č. 128/2000 Sb.)

Každý zastupitel nejprve skládá a podepisuje slib.

Jedním z úkolů zastupitelstva je zvolit si ze zastupitelů starostu, místostarosty, členy rady obce, členy výborů a komisí. Zastupitelstvo má také pravomoc tyto členy odvolávat. V případě, že má zastupitelstvo méně než 15 členů, pak místo rady rozhoduje starosta. Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva, která se uskutečňují minimálně jednou za tři měsíce. O místu, času a programu jednotlivých (vždy veřejných) zasedání informuje občany s časovým předstihem na úřední desce města. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.2.2 Rada obce

Základní funkcí rady je zabezpečovat realizaci zastupitelstvem přijatých usnesení podle schváleného rozpočtu a kontrolovat ho, připravuje jednání zastupitelstva, organizuje chod komisí a výborů, zřizuje a ruší odbory a oddělení městského úřadu a stanovit rozdělení pravomocí a kompetencí v městském úřadu (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

„Rada obce se zřizuje v obcích, kde je 15 a více zastupitelů, minimální počet radních je 5 a nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu zastupitelů. Nemůže-li vzniknout rada obce, pak její pravomoci vykonává starosta. Počet radních musí být lichý. Maximální počet radních je 11. Členy rady jsou starosta a místostarostové, zbytek členů je volen zastupitelstvem“ (Balík, 2009).

„Schůze rady jsou neverejné (může však být přizván další člen zastupitelstva či jiná osoba, pokud je to potřeba), svolává je starosta dle potřeby. Z jednání se do sedmi dnů vyhotovuje veřejně dostupný zápis“ (Koudelka, 2007).

3.2.3 Starosta obce (primátor)

Starosta obce zastupuje obec navenek, je jejím nejvyšším představitelem. Není však statutárním orgánem - je členem zastupitelstva a rady. Starostu i místostarosty, kteří všichni musí mít českou státní příslušnost, volí zastupitelé. Místostarosta zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti.

Starosta:

- jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu
 - plní úkoly zaměstnavatele
 - může žádat Policii ČR o součinnost
 - svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady
- (§ 103 odst. 4 a 5 Zákona o obcích č. 128/2000 Sb.)

Jedná-li se o obec, která je statutárním městem jako Teplice, pak je post starosty nazýván primátorem a místostarostové jsou náměstci primátora.

3.2.4 Obecní úřad (magistrát)

Obecní či městský úřad se v případě statutárního města nazývá magistrát. Tento orgán obce tvoří starosta, místostarostové (primátor a jeho náměstci), případně tajemník a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad v rámci samostatné působnosti plní úkoly zadané zastupitelstvem a radou obce a pomáhá s činností výborům a komisím. Rada obce může vytvořit odbory a oddělení obecního úřadu.

Obecní úřad dále vykonává také přenesenou působnost. Funkci tajemníka zřizují obce s rozšířenou působností. Tajemník nesmí zastávat funkce v politických stranách či

hnutích. Tajemník se zodpovídá starostovi, plní úkoly dané zastupitelstvem a radou, je zodpovědný za chod úřadu, platy zaměstnanců apod. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.2.5 Výbory a komise

Výbor finanční a výbor kontrolní je povinno zřídit každé zastupitelstvo. Dále, pokud v obci žije více jak 10 % občanů jiné než české národnosti, je povinné zřídit také výbor pro národnostní menšiny. Finanční výbor kontroluje hospodaření obce s obecním majetkem, kontrolní výbor dohlíží na dodržování právních předpisů a plnění usnesení zastupitelstva obce. Členem finančního a kontrolního výboru nesmí být starosta, místostarosta, tajemník, ani zaměstnanci obecního úřadu z odborů účetních a finančních prací. (Balík, 2009).

„Komise slouží jako iniciativní a poradní orgán, jsou zřizovány radou obce (případně starostou, pokud obec radu nemá). Pokud byla komise pověřena výkonem přenesené působnosti, pak plní funkci výkonného orgánu a v čele je odborně znalá osoba“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.3 Volby do zastupitelstev obcí

Právo volit být volen má každý plnoletý občan. Kandidovat lze jen s trvalým bydlištěm na kandidujícím území. Volby jsou tajné, občané hlasují pro svého zástupce. Cílem je, aby rozvržení politických sil v zastupitelstvu bylo v souladu s rozvržením politických sil v obci. (Balík, 2009)

3.3.1 Volební systém

"Volební systém je součástí volební procedury, jež zahrnuje zpracování seznamu voličů, sestavení kandidátních listin, zřízení volebních komisí, volebních okrsků, sčítání hlasů, převádění hlasů na mandáty, vyhlášení volebních výsledků. Volební výsledky odrážejí volební preference voličů do podoby zastupitelského orgánu.

Volba se v obecném volebním systému provádí pomocí otevřených kandidátních listin. Volič buď může hlasovat pro jednotlivé kandidáty napříč listinami, nebo dát svůj hlas jediné kandidátní listině. (Je možné také postup kombinovat a to tak, že přednost mají hlasy pro jednotlivé kandidáty, a zaškrtnutím jedné celé listiny dojde k vybrání dalších

kandidátů odshora z této listiny až do počtu členů zastupitelstva.)“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

Politické strany a hnutí buď kandidují samostatně, nebo se sdružují do koalic. Případně mohou kandidovat sdružení nezávislých kandidátů, která k tomu ovšem potřebují petici s minimálně 7 % podpisů obyvatel obce. Nezávislí kandidáti mohou kandidovat i samostatně, pokud získají určitý počet podpisů (viz tabulka 2).

Tabulka 2 – Potřebné počty podpisů voličů pro kandidaturu nezávislých v závislosti na počet obyvatel v obci

Obec, městská část, městský obvod, popřípadě volební obvod	Potřebné počty podpisů voličů zapsaných v seznamech	
	pro nezávislé kandidáty	pro sdružení nezávislých kandidátů
z počtu obyvatel obce, městské části, městského obvodu, popřípadě volebního obvodu		
do 500 obyvatel	5 %	7 %
nad 500 do 3000 obyvatel	4 %, nejméně 25	7 %
nad 3000 do 10 000 obyvatel	3 %, nejméně 120	7 %
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	2 %, nejméně 600	7 %
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	1 %, nejméně 1000	7 %
nad 150 000 obyvatel	0,5 %, nejméně 1500	7 %.

Příloha k zákonu č. 491/2001 Sb.

3.3.2 Volební obvod

V případě voleb do zastupitelstev obcí může zastupitelstvo obec rozdělit na jednotlivé volební obvody, v každém z nich se zvolí část zastupitelů. Dle zákona o volbách do zastupitelstev obcí č. 491/2001 Sb. se v obcích:

- *s počtem obyvatel do 10 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 5 členů zastupitelstva obce,*
- *s počtem obyvatel od 10 001 do 50 000 obyvatel tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 7 členů zastupitelstva obce,*
- *s počtem obyvatel nad 50 000 tak, aby se v každém volebním obvodu volilo nejméně 9 členů zastupitelstva obce.*

(§ 27 odst. 1 Zákona o volbách do zastupitelstev obcí č. 491/2001 Sb.)

3.3.3 Volební klauzule

„Volební (uzavírací) klauzule se v České republice využívá v parlamentních i v komunálních volbách. Pokud je plná kandidátní listina, pak platí 5 % volební klauzule, což znamená, že politický subjekt, který ve volbách nezíská 5 % hlasů, je z jejich rozdělování vyloučen“ (Balík, 2009).

„V malých volebních obvodech se může stát, že počet hlasů nutných k získání mandátu je vyšší než volební klauzule (přirozený práh vytěsní účinnost prahu umělého)“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010).

3.3.4 Volební formule

„Volební formule je matematickou funkcií, podle níž Český statistický úřad převádí hlasy voličů na mandáty. V komunálních volbách se používá d'Hondtova volební formule. Ta zjišťuje, který politický subjekt má nejvyšší průměr hlasů na mandát. Poté se podíly seřadi podle velikosti až do počtu přidělovaných mandátů“ (Balík, 2009).

Následuje přiřazení mandátů jednotlivým kandidátům. „Získá-li kandidát nejméně 10 % přednostních hlasů, dochází k přednostnímu přidělení mandátu tomuto kandidátovi“ (Zákon č. 247/1995 Sb.).

3.4 Regionální politické stranictví

„Podobu lokálního politického systému ovlivňuje velikost obce. Na parlamentní úrovni figuruji hlavně politické strany s celostátní působností, což je podobné i ve velkých městech. Naopak v menších obcích jsou typická různá sdružení nezávislých kandidátů“ (Balík, 2009).

3.5 Teorie koalic

Jen výjimečně ve volbách dochází k získání většiny hlasů jedním politickým subjektem. Proto je nutné, aby vznikaly koalice, které mají poté nadpoloviční počet hlasů. Typy koalic popsal hlavně Stanislav Balík (2009). Ten odlišil minimální vítěznou koalicí (všichni členové koalice jsou nutní pro získání většiny v zastupitelstvu) od nadměrné koalice. Velké koalice (spojí se dva dominantní subjekty) mohou přitom spadat pod obě skupiny. Typologií koalic se zabývá také Petr Jüptner (2004), který rozdělil koalice podle velikosti obcí, ve kterých působí.

3.3.5 Typologie koalic podle Stanislava Balíka

Dělení koalic jen na minimální vítěznou koalicí a nadměrnou koalicí vypovídá podle Stanislava Balíka jen o míře soutěživosti. Abychom porozuměli charakteru politické kultury (ideologické vzdálenosti mezi subjekty v koalici), vytvořil další podkategorie.

- Minimálně vítězné ideově propojené koalice**

Ideologie všech subjektů je podobná, přičemž se jedná o koalici minimálního počtu subjektů, aby byla zajištěna většina. Například se jedná o koalici levicových stran ČSSD s KSČM.

- Minimálně vítězné ideově nepropojené koalice**

Ideologie všech subjektů je odlišná, tento typ koalice se používá, když nejde vytvořit koalici se subjekty, jejichž ideologie je vzájemně blízká. Tento typ koalice ale

nesmí tvořit politické strany, které jsou hlavními reprezentanty ideologicky odlišných stran. (Například se jedná o koalici stran ODS s ČSSD.)

Strategicky je výhodnější je pro větší stranu vytvořit koalici se stranou menší. Opět se jedná o koalici minimálního počtu subjektů, aby byla zajištěna většina.

- **Velké koalice**

Velká koalice vzniká, když se spojí politické strany, které jsou hlavními reprezentanty ideologicky odlišných stran. Podmínkou pro vznik velké koalice je vznik opozice, kterou tvoří minimálně dva ideologicky protikladné subjekty.

- **Nadměrné ideově propojené koalice**

Nadměrné ideově propojené koalice tvoří subjekty, jejichž ideologie je vzájemně blízká, přičemž je jich více, než je nezbytně nutné pro získání většiny.

- **Nadměrné ideově nepropojené koalice**

Nadměrné ideově propojené koalice vznikají, když se spojí ideologicky odlišné politické subjekty, které si nemusejí být ideově blízké, přičemž je jich více, než je nezbytně nutné pro získání většiny.

Podmínkou pro vznik nadměrné ideově nepropojené koalice je vznik opozice, kterou tvoří minimálně dva politické subjekty.

- **Široké koalice**

Široké koalice jsou typem nadměrných koalic, přičemž politických subjektů je v nich více, než je nezbytně nutné pro získání většiny.

Obvykle si politické subjekty v široké koalici nejsou ideově úplně blízké. Podmínkou pro vznik velké koalice je vznik opozice, kterou tvoří jeden ideologicky protikladný subjekt.

- **Všeobecné koalice**

Všeobecné koalice jsou typem nadměrných koalic, přičemž žádná strana, která získala mandát, není v opozici“ (Balík, 2009).

3.5.2 Typologie koalic podle Petra Jüptnera

Petr Jüptner rozděluje koalice podle velikosti obcí, ve kterých působí. Odlišuje čtyři typy obcí - nejmenší obce, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti a největší obce. Velikost obcí rozděluje dle počtu jejich obyvatel, viz tabulka níže.

Tabulka 3 – Kategorie obcí dle počtu obyvatel dle P.Jüptnera

Kategorie obcí	Počet obyvatel
Nejmenší obce	Do 1 700
Menší střední obce	1 701 - 9 000
Větší střední obce	9 001 - 45 000
Největší obce	Nad 45 000

(Jüptner, 2004)

Nejmenší obce

V nejmenších obcích (do 1 700 obyvatel) kandidují nejčastěji nezávislí kandidáti nebo sdružení nezávislých kandidátů. Obvykle jsou zde zastoupeny i tradiční politické strany, ale nehrají hlavní roli. Důležité jsou osobní vztahy. Nejmenší obce často nemají ani 15 zastupitelů, nevolí proto radu, nejčastěji fungují jako všeobecná koalice. Schůze mají spíše společenský (až rodinný), než politický charakter.

Menší střední obce

V obcích menší střední velikosti (1 700 – 9 000 obyvatel) kandidují nezávislí kandidáti nebo sdružení nezávislých kandidátů, dále také regionální strany. Rodinný charakter politického systému se střídá se soutěživým. Na každé kandidátní listině je několik „aktivistů“, kteří mají reálný zájem získat mandát v zastupitelstvu.

Větší střední obce

V obcích větší střední velikosti (9 001 - 45 000 obyvatel) je již minimum sdružení nezávislých kandidátů. Dominují zde politické strany, na jejich kandidátních listinách tvoří většinu členové těchto stran. Vidíme zde takzvaný polo-soutěživý charakter politického systému a typická je tvorba velkých povolebních koalic.

Největší obce

Největší obce, které mají nad 45 000 obyvatel se vyznačují tím, že na jejich kandidátních listinách do voleb do zastupitelstev obcí tvoří většinu členové politických stran. Dle Jüptnera je takových politických stran okolo deseti a spíše výjimečně kandidují různá Sdružení nezávislých kandidátů. Kandidáti bez politické příslušnosti kandidují za regionální strany a hnutí. Typická je tvorba minimálně vítězných či velkých povolebních koalic. Hlavními představiteli tohoto typu obcí jsou statutární města“ (Jüptner, 2004).

4. Charakteristika města Teplice

„Teplice jsou statutární město v Ústeckém kraji. Leží 15 km západně od Ústí nad Labem v široké kotlině mezi Krušnými horami a Českým středohorím. Dominantou města viditelnou zdaleka je Doubravská hora. Teplice mají přibližně 50 tisíc obyvatel a jsou známé jako lázeňské město. Do druhé světové války se městu pro jeho vysokou kulturní úrovení i klasickou architekturu přezdívalo Malá Paříž“ (Teplice, 2021). Teplice leží na severozápadě České republiky, jak je vidět na obrázku 1.

Obrázek 1 - Město Teplice, ČR

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Teplice>

Statutární město Teplice se skládá ze sedmi částí obce na sedmi katastrálních územích. Jedná se o Hudcov, Řetenice, Teplice, Trnovany, Sobědruh, Prosetice a Novou Ves (viz obrázek 2).

Obrázek 2 - Mapa městských částí města Teplice

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Teplice>

4.1 Historie města

„Zatím nejstaršími důkazy o pobytu člověka na území dnešních Teplic jsou pazourkové čepele lovčů a sběračů, které pochází z období asi 40 000 – 10 000 let před n.l. a jež byly nalezeny v Hudcově a na svazích Doubravské hory. Ve 4. století před n.l. se zde usadil první historicky známý národ- Keltové. Právě díky Keltským jsou Teplice označovány za nejstarší lázně ve střední Evropě.“

Vlastní jméno Teplice je slovanského původu a znamená místo s vývěrem teplých pramenů. Ve 12. století zde královna Judita založila k poctě sv. Jana Křtitele klášter benediktinek. Teplice v 30. letech 17. století zasáhla sasko-švédská okupace. Město i blízký hrad na Doubravské hoře střídavě dobývala císařská i okupační saská vojska. V poničeném městě žilo v polovině 17. století pouze 117 křesťanských rodin, tj. asi 500 lidí, a 231 židovských obyvatel. Udržela se jen nejmutnější řemesla a obyvatelstvo se převážně živilo zemědělstvím. 18. století bylo dobou otevírání prvních uhlíkových dolů a zároveň vzkvétáním lázeňství. Sezónní péče o hosty, jejich ubytovávání a práce v lázních byly vítaným, i když ne celoročním, zdrojem obživy. Teplice všeobecně patřili už v 18. století mezi nejoblíbenější lázně. Ve městě však existovaly i podmínky pro rozvoj výroby a průmyslu- nacházely se zde potřebné suroviny i dostatek pracovní síly. Pokusy však narážely na přísné zákazy Lázeňské komise, která bránila vzniku podniků, které by hlukem a nečistotami ohrožovaly lázeňské prostředí. V Teplicích a jejich bezprostředním okolí tak nevyrůstaly továrny, ale zůstávaly tu malé výroby, povětšinou manufaktury s mechanickými stroji nebo se zboží vyrábělo podomácku“ (Teplice, 2021).

„Pro 19. století je charakteristický také rozvoj průmyslu. Ve městě a okolí vznikají sklárny, keramické továrny, textilky, chemičky a strojírny.“

Po vzniku Československa patřily Teplice mezi města, ve kterých tvořili většinu obyvatelstva Němci. V roce 1938 byly jakožto součást Sudet připojeny k Německu a po druhé světové válce došlo k odsumu německých obyvatel“ (Teplice, 2014).

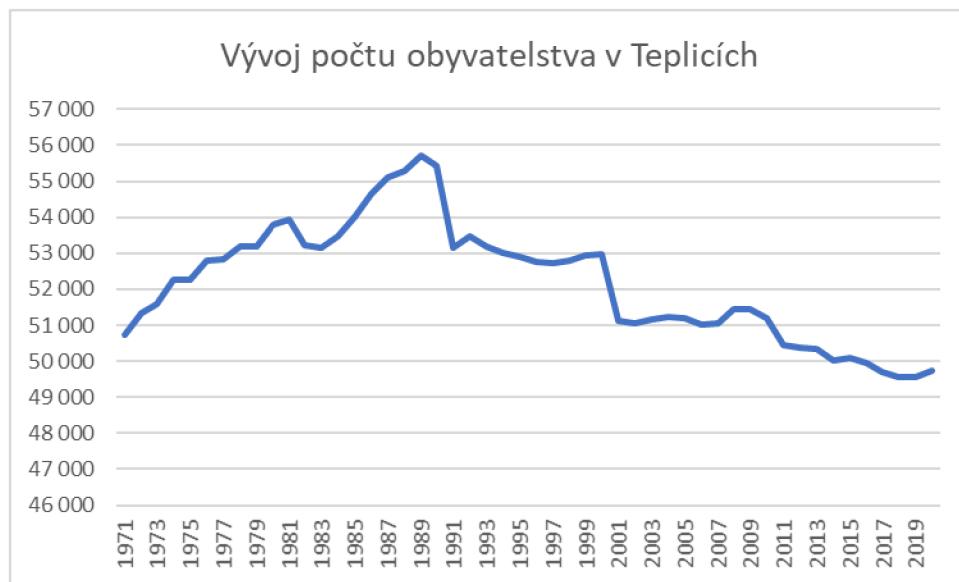
Zajímavou roli sehrály Teplice v novodobých dějinách-v roce 1989. „*Oblast severních a severozápadních Čech byla dlouhodobě sužována opakujícími se smogovými situacemi, kdy imise oxidů síry, dusíku a těžkých kovů překračovaly limitní hodnoty. Dne 8. listopadu 1989 se v Teplicích objevily plakáty, které na neúnosné ekologické podmínky reagovaly a vyzývaly občany k protestní demonstraci. Na tehdejším náměstí Zdeňka Nejedlého se 11. listopadu 1989 sešlo 800 až 1000 lidí, kteří požadovali čistý vzduch. Zaskočená policie zasáhla až při průvodu městem. Demonstrace se následující dny opakovaly a vyvrcholily 13. listopadu, kdy byla vedení města předána petice s žádostí, aby se o ekologické situaci začalo veřejně jednat. K setkání demonstrantů s vedením města došlo 20. listopadu už za poněkud změněné politické situace. Ekologické demonstrace se z Teplic šířily i do dalších měst – Litvínova, Mostu, Děčína, dokud nebyly překryty politickými důsledky pražské studentské demonstrace ze 17. listopadu“ (Teplice, 1996).*

4.2 Demografická struktura obyvatelstva

4.2.1 Vývoj počtu obyvatelstva

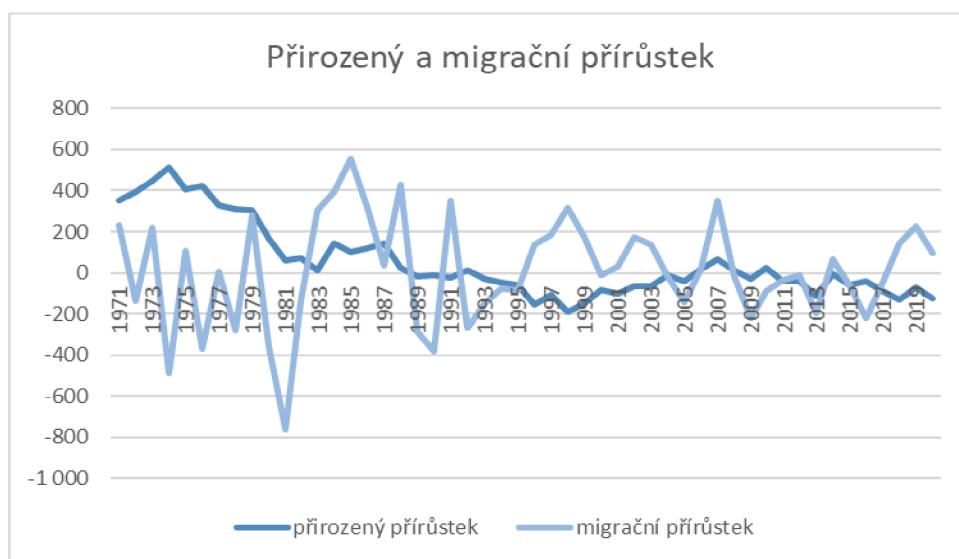
Počet obyvatel Teplic se od devadesátých let minulého století postupně snižuje. Maxima dosáhl v osmdesátých letech minulého století, kdy byl také největší migrační přírůstek. Souvisel s výstavbou nových sídlišť a množstvím pracovních míst v průmyslových podnicích Teplicka.

Obrázek 3 - Vývoj počtu obyvatelstva v Teplicích

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Obrázek 4 - Přirozený a migrační přírůstek v Teplicích

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Průměrný věk obyvatel Teplic se za posledních deset let zvýšil z 40,7 na 42,7 let. Větší ohrožení rozvoje města značí index stáří obyvatel (podíl počtu obyvatel ve věku 65 a více let a počtu obyvatel ve věkové skupině 0-14 let). Ten se zvýšil ze 107,7 % na 131,9 %. (Vlastní zpracování dle www.czso.cz)

4.3 Socioekonomické ukazatele území

4.3.1 Vzdělanost obyvatelstva

Vzdělanostní struktura Teplic kopíruje vzdělanostní strukturu Ústeckého kraje, tedy větší počet obyvatel bez vzdělání či se základním vzděláním, než je průměr ČR (17,6 % dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011) a nižší počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním, než je průměr ČR (12,5 % dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011). Je pravděpodobné, že důvodem je i neexistence vysoké školy nebo konzultačního střediska ve městě Teplice.

4.3.2 Sociálně vyloučené lokality v Teplicích

Různé zdroje uvádějí v Teplicích různé počty sociálně vyloučených lokalit. Michaela Těšínská (Těšínská, 2017) jich do města umisťuje celkem 9 s odhadovaným počtem 3 800–4 500 obyvatel. Naproti tomu Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice v Teplicích uvádí pouze dvě lokality. (Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice, 2006).

,Hlavní sociálně vyloučenou lokalitou je čtvrť Teplic- Prosetice. Nachází se na kraji města, jedná se o bloky panelových domů. V panelových domech bydlí romské i neromské rodiny, z toho asi 30 % Romů, v některých částech sídliště se ale jejich podíl zvyšuje až na 80 %. Čím dále od centra města, tím je koncentrace Romů na sídlišti větší. Základní občanská vybavenost je dostupná přímo na sídlišti. Některé služby a instituce se nacházejí v centru města (tj. cca 10–15 minut autobusem). Vlastníkem domů je podle Mapy Okresní stavební bytové družstvo Teplice, asi polovina obyvatel jsou neplatiči. Romové se začali do oblasti stěhovat již před více než dvaceti lety kvůli práci v hnědouhelných dolech

a sklárnách. Ještě v 80. letech žila řada Romů v domcích v centru města. Po demolici těchto domků dostali byty v panelových domech na sídlišti. Dále se sem stěhuje se sem Romové z měst mimo region (z Prahy, Kladna, Mělníku, Plzeň, Prachatic atd.) z důvodu zdejších nízkých nájmů. Byla odsud zaznamenána migrace do jiných sociálně vyloučených lokalit v kraji (hlavně Krupky a Duchcova) a naopak“ (Těšínská, 2017).

4.3.3 Nezaměstnanost

Teplice jsou dlouhodobě ekonomicky slabším regionem, obecná míra nezaměstnanosti je o jeden procentní bod horší, než je průměr České republiky. Okres Teplice je rovněž pod průměrem celého Ústeckého kraje (viz tabulka níže).

Tabulka 4 – Nezaměstnanost v Teplicích k 31.12.2017

	Obecná míra nezaměstnanosti
Česká republika	2,9
Ústecký kraj	3,5
okres Teplice	3,96

Zdroj: vlastní zpracování dle <https://vdb.czso.cz/>

K řešení problémů města Teplic schválilo zastupitelstvo statutárního města Teplice dne 17.6.2019 dokument Program rozvoje Statutárního města Teplice na roky 2019– 2026, který mj. tuto problematiku analyzuje a řeší.

4.4 Občanská vybavenost obce

4.4.1 Volný čas, kultura a sport

Město Teplice nabízí svým obyvatelům a návštěvníkům celou řadu kulturních objektů a kulturních událostí. V prostorách Teplického zámku na Zámeckém náměstí sídlí Teplické muzeum, v západní části náměstí se nachází Morový sloup Nejsvětější Trojice, který byl postaven v letech 1718-19 jako poděkování za odvrácení morové rány od Teplic v r. 1713. Autorem návrhu je vynikající český barokní sochař Matyáš Bernard Braun. Na konci Zámeckého náměstí se jako součást katolického chrámu Sv.Jana Křtitele nachází oblíbená vyhlídková věž. Teplice disponují množstvím krásných lázeňských budov, parků

a fontán, je zde zřízena botanická zahrada, městská knihovna, divadlo, dům kultury, kina. K návštěvě láká i hrad Doubravka z 15. století, Severočeská hvězdárna a planetárium.

Město disponuje nejenom prostorami pro konání kulturních akcí, je také zřizovatelem kulturních těles, jako např. Severočeská filharmonie. Ve městě se každoročně organizují akce přitahující návštěvníky ze širokého okolí, hlavně Zahájení lázeňské sezóny, Dny židovské kultury, Dny české a německé kultury.

Celoročně mohou občané i návštěvníci ke sportovnímu využití využívat aquapark, lázně a sauny Thermalium, sportovní halu, zimní stadion. V Teplicích působí úspěšný fotbalový klub FK Teplice.

V okrese Teplice se nachází vodní nádrž Barbora, s kempem a golfovým areálem.

4.4.2 Veřejná hromadná doprava

Městskou hromadnou dopravu na území města Teplice provozuje společnost ARRIVA CITY s.r.o., avšak vlastníkem vozového parku je město. Městská hromadná doprava je v Teplicích zajišťována poměrně hustým pokrytím prostřednictvím linek trolejbusů a autobusů s celkovým počtem 82 obsluhovaných zastávek.

Pro město Teplice je také velmi významné spojení s okolními většími městy a hlavním městem. Zde funguje jak spojení železniční osobní dopravou, tak dopravou autobusovou, což obyvatelům umožňuje komfortní migraci například za studiem či zaměstnáním. (Program rozvoje města Statutárního města Teplice na roky 2019-20, 2019)

4.4.3 Školství

Na území města Teplice se nacházejí 1 jesle, 15 mateřských škol, 10 základních škol, 6 středních škol (z toho jedno výborné gymnázium, vyhlášená hotelová škola a konzervatoř). Dále čtyři školy poskytující služby v oblasti speciálního školství.

Pro oblast zájmového vzdělávání a uměleckého využití volného času je v Teplicích určena Základní umělecká škola Teplice. Jako podpora pracovníkům škol slouží Speciálního poradenské centrum Pedagogicko-psychologické poradny v Teplicích. (Program rozvoje města Statutárního města Teplice na roky 2019-20, 2019)

4.4.4 Zdravotnictví a sociální služby

Dominantním zdravotnickým zařízením v Teplicích je Nemocnice Teplice. Nemocnice je od 1. září 2007 součástí sítě zdravotnických zařízení spadajících pod společnost Krajská zdravotní a.s. (Zajišťuje také nemocnice v Chomutově, Mostě, Děčíně a Ústí nad Labem.) „*V nemocnici je celkem 509 lůžek, ambulantní péče je poskytována na poliklinice, jež je součástí nemocnice a je umístěna v jejím areálu*“ (Krajská zdravotní, 2019).

V květnu 2009 byl v teplické nemocnici instalován babybox pro odložené děti. V areálu nemocnice působí také Zdravotnická záchranná služba Ústeckého kraje, příspěvková organizace.

V Teplicích se nachází 16 organizací poskytujících sociální služby, mezi nejznámější patří Arkadie, o.p.s. a Fokus Labe (péče o postižené osoby), Podkrušnohorské domovy sociálních služeb Dubí – Teplice, Oblastní spolek Českého červeného kříže Teplice (azylový dům), Salesiánské středisko Štěpána Trochty (Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež), WHITE LIGHT I, z.ú. (služby pro závislé). V Teplicích rovněž působí Klokánek (dočasná péče o ohrožené děti, Fond ohrožených dětí). (Program rozvoje města Statutárního města Teplice na roky 2019-20, 2019)

5. Analýza komunálních voleb ve městě Teplice

5.1 Komunální volby 2006

5.1.1 Průběh a výsledky voleb

V roce 2006 se volby do zastupitelstev obcí konaly ve dnech 20.10. - 21.10.2006. V Teplicích se hlasovalo ve 47 volebních okrscích. Do voleb se přihlásilo 8 politických subjektů a všechny přitom obsadily všech 33 míst na kandidátní listině. Svůj hlas odevzdalo 14 459 ze 41 851 voličů, což značí poměrně malou volební účast 34,68 % (celostátní účast u voleb do zastupitelstev obcí v roce 2018 činila 46,38 %, za ústecký kraj se jednalo o 40,57 %). Do zastupitelstva obce Teplice kandidovaly 4 parlamentní strany (ODS, ČSSD, SZ a KSČM), 3 neparlamentní strany s celostátní působností (SNK Evropští demokraté, NEZ.DEMOKRATÉ (předs. V.Železný) a České hnutí za národní jednotu) a jedno místní uskupení (Volba rodin pro Teplice).

V Teplicích ve volbách do zastupitelstev obcí a v několika sousedních městech (Ústí nad Labem, Litoměřice, Louny) vyhrála volby ODS. Občanská demokratická strana v Teplicích získala 47,34 % hlasů (17 mandátů) s lídrem kandidátky (primátorem města) Jaroslavem Kuberou. Ten získal také největší počet hlasů ze všech kandidátů.

V následující tabulce jsou uvedeny i výsledky dalších stran.

Na druhém místě se umístila ČSSD, která získala 19,97 % hlasů a 7 mandátů v zastupitelstvu a na třetím místě se umístila KSČM s 13,73 % hlasů a pěti mandáty. Po dvou mandátech získala SZ a SNK. Zbylé tři politické subjekty (Volba rodin pro Teplice, NEZ.DEMOKRATÉ(předs.V.Železný) a České hnutí za národní jednotu) nezískaly žádný mandát.

4 z 33 zastupitelů (tj. 12 %) byli zvoleni jako nazávislí. Jedná se o 100 % za SNK Evropští demokraté, 50 % zastupitelů za SZ a 20 % za KSČM.

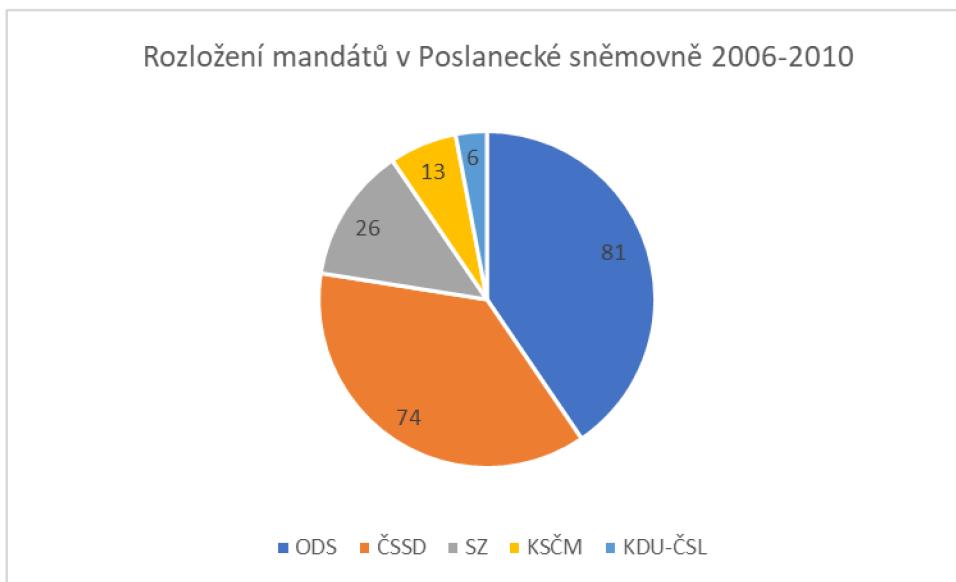
Tabulka 5 - volby 2006

Kandidátní listina	Počet hlasů abs.	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Strana zelených	30 028	6,87	2
SNK Evropští demokraté	23 305	5,33	2
Česká str.sociálně demokrat.	87 286	19,97	7
NEZ.DEMOKRATÉ(předs.V.Železný)	10 707	2,45	0
Občanská demokratická strana	206 908	47,34	17
Volba rodin pro Teplice	13 724	3,14	0
Komunistická str.Čech a Moravy	60 013	13,73	5
České hnutí za národní jednotu	5 085	1,16	0

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Z obrázku číslo 6 je patrné, že rovněž na parlamentní úrovni zvítězila v tomto období ODS, a složení zastupitelstva Teplic kopíruje složení poslanecké sněmovny (pouze místo strany KDU-ČSL zastoupení v Teplicích získala strana SNK Evropští demokraté).

Obrázek 5 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně 2006-2010

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

5.1.2 Povolební koalice

Rozložení politických sil po volbách do zastupitelstva města bylo následující. Pravici tvořila ODS s většinou mandátů (17 mandátů). Strany středu byly dvě se čtyřmi mandáty (SZ a SNK) a levici dvě strany- ČSSD a KSČM se dvanácti mandáty.

Možnosti koalic:

- Protože vítěz voleb-ODS- získal nadpoloviční většinu hlasů, nepotřebovala tvořit koalici.
- ODS by mohla vytvořit velkou koalici s ČSSD, která získala druhý největší počet hlasů. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o velkou koalici, protože by se spojily dva nejsilnější ideově nesourodé subjekty dané politické scény a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny. Dohromady by měly obě strany 24 mandátů (z 33).
- ODS by ještě mohla vytvořit nadměrnou ideově nepropojenou koalici pro získání větší moci koalice. Mohla by přizvat stranu KSČM, tím by měla 22

z 33 mandátů. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen, skládá se ze subjektů, které si nemusejí být ideologicky blízké a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny.)

- ODS by ještě mohla vytvořit nadměrnou ideově nepropojenou koalici pro získání větší moci koalice. Mohla by přizvat SZ, tím by měla 19 z 33 mandátů. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen, skládá se ze subjektů, které si nemusejí být ideologicky blízké a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny.)
- ODS by ještě mohla vytvořit nadměrnou ideově relativně propojenou koalici pro pojištění pozice ODS. Mohla by přizvat stranu SNK, tím by měla 19 z 33 mandátů. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen, skládá se ze subjektů, které si jsou v některých aspektech ideologicky blízké a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny.)
- K široké koalici neměla ODS žádný důvod, žádná ze stran, která získala mandáty v zastupitelstvu roku 2006 nebyla extremistická. Tím, že ODS získala nadpoloviční většinu mandátů, neměla ani důvod tvořit všeestrnickou koalici.

ODS se rozhodla vytvořit koalici se SZ. Získala tedy většinu mandátů (19 z 33).

5.2 Komunální volby 2010

5.2.1 Průběh a výsledky voleb

V roce 2010 se volby do zastupitelstev obcí konaly ve dnech 28.05. –29.05.2010. V Teplicích se hlasovalo ve 47 volebních okrscích. Do voleb se přihlásilo deset politických subjektů. Devět stran obsadilo všech 33 míst na kandidátní listině. Jedna strana (Věci veřejné) obsadila 29 míst na kandidátní listině. Svůj hlas odevzdalo 15 157 ze 40 949 voličů, což značí poměrně malou volební účast 37,04 % (celostátní účast u voleb do zastupitelstev obcí v roce 2010 činila 48,5 %, volební účast v ústeckém kraji činila 42,5 %). Do zastupitelstva obce Teplice kandidovalo všech 5 parlamentních stran (ČSSD, ODS, TOP 09, VV a KSČM), 4 neparlamentní strany s celostátní působností (SNK Evropští demokraté, Strana Práv Občanů ZEMANOVCI, Suverenita-blok J.Bobošíkové, Strana zelených) a jedno místní uskupení (Severočeši.cz).

Vítězem voleb v Teplicích se však opět (popáté) stala Občanská demokratická strana s 43,16 % hlasů (17 mandátů) s lídrem kandidátky (primátorem města) Jaroslavem Kuberou. Ten získal také největší počet hlasů ze všech kandidátů.

V následující tabulce jsou uvedeny i výsledky dalších stran. ODS obhájila všech 17 mandátů z minulého volebního období.

Na druhém místě se umístila ČSSD, která získala 21,95 % hlasů a 9 mandátů v zastupitelstvu (čímž si o dva mandáty oproti minulému volebnímu období polepšila) a na třetím místě se umístila KSČM s 9,7 % hlasů a třemi mandáty (o dva mandáty si oproti minulému volebnímu období pohoršila). Tři mandáty získala ještě TOP 09 a jeden mandát hnutí Věci veřejné. Zbylých pět politických subjektů (SPO, SNK, Suverenita-blok J.Bobošíkové, Severočeši.cz a Strana zelených) nezískalo žádný mandát.

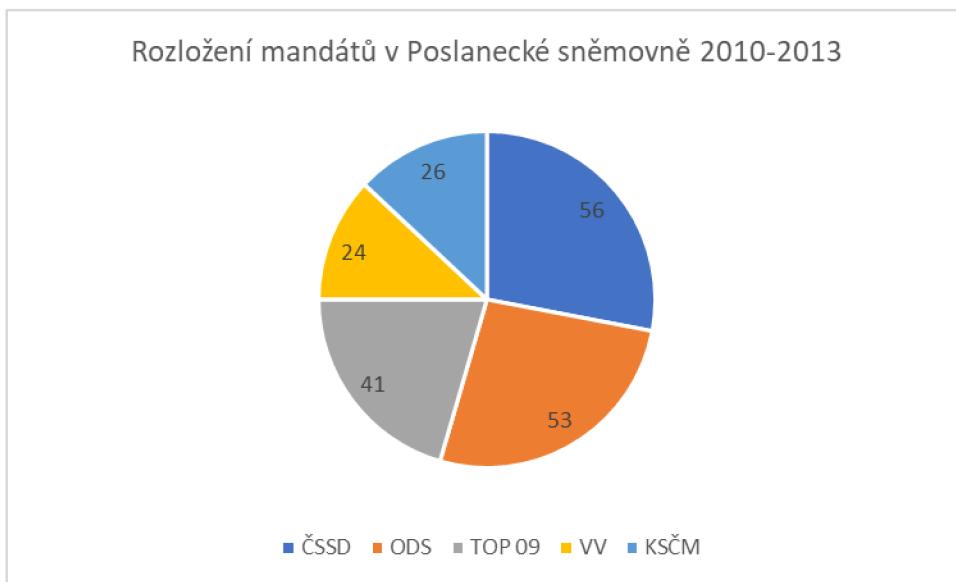
4 z 33 zastupitelů (tj. 12 %) byli zvoleni jako nazávislí. Jedná se o 100 % za Věci veřejné, 66 % zastupitelů za TOP 09 a 11 % za ČSSD.

Tabulka 6 - volby 2010

Kandidátní listina	Počet hlasů abs.	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	6 973	1,5	0
SNK Evropští demokraté	10 945	2,35	0
Věci veřejné	22 008	5,39	1
Česká str.sociálně demokrat.	101 910	21,95	9
Suverenita-blok J.Bobošíkové	10 321	2,22	0
Severočeši.cz	17 123	3,8	0
Komunistická str.Čech a Moravy	45 046	9,7	3
Strana zelených	9 324	2,00	0
Občanská demokratická strana	200 383	43,16	17
TOP 09	40 175	8,65	3

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Obrázek 6 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně 2010-2013

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Jak je vidět z grafu výše, v poslanecké sněmovně vyhrála v roce 2010 Česká strana sociálně demokratická. Tato politická strana vyhrála i volby do zastupitelstev obcí v roce 2010 ve dvou velkých sousedních městech (Ústí nad Labem, Louny). V Ústeckém kraji byly Teplice a také Litoměřice jediná města, kde ODS zvítězila. Zajímavostí je, že složení teplického zastupitelstva kopíruje složení poslanecké sněmovny, jen vítěz voleb v Teplicích je tradičně s obrovskou převahou ODS.

5.2.2 Povolební koalice

Rozložení politických sil po volbách do zastupitelstva města bylo následující. Pravici tvořila ODS s většinou mandátů (17 mandátů). Strany středu byly dvě se čtyřmi mandáty (VV a TOP 09) a levici tvořily dvě strany- ČSSD a KSČM se dvanácti mandáty.

Možnosti koalic:

- ODS získala nadpoloviční většinu hlasů, nepotřebovala proto tvořit koalici.

- ODS by mohla vytvořit velkou koalici s ČSSD, která získala druhý největší počet hlasů. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o velkou koalici, protože by se spojily dva nejsilnější ideově nesourodé subjekty dané politické scény a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny. Dohromady by měly obě strany 26 mandátů (z 33).
- ODS by ještě mohla vytvořit nadměrnou ideově poměrně propojenou koalici pro získání větší moci koalice. Mohla by přizvat TOP 09, která se prezentuje spíše středopravicově, tím by měla 20 z 33 mandátů. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen, skládá se ze subjektů, které si jsou v některých aspektech ideologicky blízké a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny.)
- ODS by ještě mohla vytvořit nadměrnou ideově relativně propojenou koalici pro pojištění pozice ODS. Mohla by přizvat stranu VV, která se prezentuje spíše středopravicová, tím by měla 18 z 33 mandátů. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen, skládá se ze subjektů, které si jsou v některých aspektech ideologicky blízké blízké a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny.)
- ODS by ještě mohla vytvořit nadměrnou ideově nepropojenou koalici pro získání větší moci koalice. Mohla by přizvat stranu KSČM, tím by měla 20 z 33 mandátů. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen, skládá se ze subjektů, které si nemusejí být ideologicky blízké a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny.)
- K široké koalici neměla ODS žádný důvod, žádná ze stran, která získala mandáty v zastupitelstvu roku 2006 nebyla extremistická. Tím, že ODS získala nadpoloviční většinu mandátů, neměla ani důvod tvořit všeestrnickou koalici.

V Teplicích byla dohodnuta koalice ODS s TOP 09¹. Získala tedy většinu mandátů (20 z 33).

¹ mandát za TOP 09 získal jako nezávislý Mgr. Jiří Řehák- učitel všeobecného gymnázia Teplice. Ten však začal v průběhu volebního období ODS kritizovat a v dalším volebním období ho volebním období

5.3 Komunální volby 2014

5.3.1 Průběh a výsledky voleb

V roce 2014 se volby do zastupitelstev obcí konaly ve dnech 10.10. – 11.10.2014. V Teplicích se hlasovalo ve 47 volebních okrscích. Do voleb se přihlásilo 9 politických subjektů a všechny přitom obsadily všech 27 míst na kandidátní listině. Svůj hlas odevzdalo 12 669 ze 40 567 voličů, což značí poměrně malou volební účast 31,23 % (celostátní účast u voleb do zastupitelstev obcí v roce 2014 činila 44,46 %, volební účast v ústeckém kraji činila 38,97 %). Do zastupitelstva obce Teplice kandidovalo 5 parlamentních stran (ČSSD, ANO, KSČM, TOP 09 a ODS).

(Jeden člen parlamentní strany KDU-ČSL kandidoval pod VOLBOU PRO! TEPLICE).

Dále do zastupitelstva Teplic v roce 2014 kandidovala jedna neparlamentní strana s celostátní působností (ALTERNATIVA PRO OBČANY) a tři místní uskupení (Šance pro Teplice, PRO SPORT A ZDRAVÍ - TEPLICE a VOLBA PRO! TEPLICE). Na kandidátní listině VOLBY PRO! TEPLICE kandidovali nezávislí kandidáti a členové stran KDU-ČSL a Zelení)

Vítězem voleb v Teplicích se opět (pošesté) stala Občanská demokratická strana s 26,74 % hlasů (8 mandátů) s lídrem kandidátky (primátorem města) Jaroslavem Kuberou. Ten získal také největší počet hlasů ze všech kandidátů. Nicméně došlo k velkému propadu počtu mandátů (z 17 na 8 mandátů). A to zřejmě proto, že kandidovaly dva nové politické subjekty (ANO a VOLBA PRO! TEPLICE) a zároveň byl v dubnu 2014 snížen počet zastupitelů z 33 na 27.²

V následující tabulce jsou uvedeny i výsledky dalších stran. Na druhém místě se umístila nová strana VOLBA PRO! TEPLICE, která získala 20,39 % hlasů a 6 mandátů v zastupitelstvu a na třetím místě hnutí ANO s 15,62 % hlasů a čtyřmi mandáty. Po třech mandátech shodně získaly ČSSD a KSČM (ČSSD se výrazně pohoršila a KSČM zůstal

ho preferenční hlasu vytlačily na první místo za uskupení VOLBA PRO! TEPLICE. Zastupitelem za Teplice byl do roku 2019, kdy na funkci rezignoval. Důvodem byly „špatné mezilidské vztahy v zastupitelstvu a fakt, že se mu za deset let nepodařilo prosadit vytvoření infrastruktury pro cyklisty v lázeňském městě“ (Ani za ta prasata se Kubera neomluvil, 2019) Nyní J. Řehák působí jako náměstek hejtmana ústeckého kraje.

² (Teplice sníží počet zastupitelů, 2014)

stejný počet mandátů oproti minulému období). Dva mandáty získala TOP 09³ a jeden mandát hnutí PRO SPORT A ZDRAVÍ - TEPLICE. Zbylé dva politické subjekty (Šance pro Teplice a ALTERNATIVA PRO OBČANY) nezískaly žádný mandát. Pokud mělo mít snížení počtu zastupitelů (dle kritiky opozice) za cíl oslabit malé strany, pak nebylo příliš účinné- do zastupitelstva získaly mandáty hned dvě neparlamentní strany.

6 z 27 zastupitelů (tj. 22 %) byli zvoleni jako nazávislí. Jedná se o 66 % zastupitelů z VOLBA PRO! TEPLICE a 50 % z ANO.

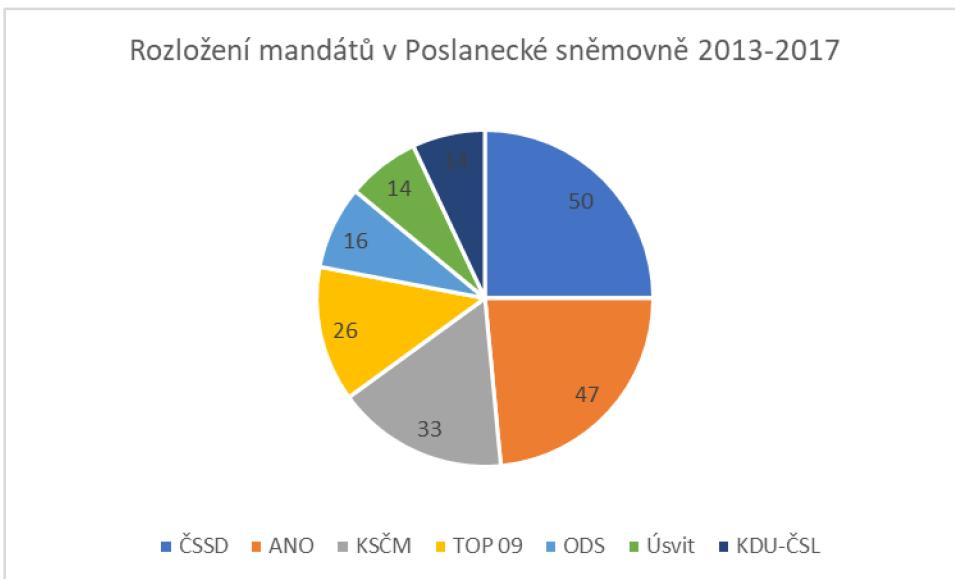
Tabulka 7 - volby 2014

Kandidátní listina	Počet hlasů abs.	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Občanská demokratická strana	83 637	26,74	8
Šance pro Teplice	8 850	2,82	0
ANO 2011	48 875	15,62	4
VOLBA PRO! TEPLICE	63 800	20,39	6
Česká str.sociálně demokrat.	32 293	10,32	3
ALTERNATIVA PRO OBČANY	5 310	1,69	0
PRO SPORT A ZDRAVÍ - TEPLICE	16 840	5,38	1
MOJE TEPLICE - TOP 09	20 333	6,5	2
Komunistická str.Čech a Moravy	32 822	10,49	3

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

³ V listopadu 2014 složil mandát zastupitel za TOP 09 Petr Měsíc a na jeho místo nastoupil pozdější známý poslanec (21.10.2017-31.5.2021) Dominik Feri. (V Teplicích se radním za TOP 09 zřejmě stane osmnáctiletý student, 2014)

Obrázek 7 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně 2013-2017

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Jak je vidět z grafu výše, v poslanecké sněmovně vyhrála v roce 2014 Česká strana sociálně demokratická a těsně za ní skončilo hnutí ANO 2011. ANO vyhrálo i volby do zastupitelstev obcí v roce 2014 ve třech velkých sousedních městech (Ústí nad Labem, Louny, Litoměřice).

5.3.2 Povolební koalice

Rozložení politických sil po volbách do zastupitelstva města bylo následující. Pravici tvořila ODS a ANO s dvanácti mandáty. Strany středu byly tři s devíti mandáty (TOP 09, VOLBA a PRO SPORT A ZDRAVÍ - TEPLICE) a levici tvořily dvě strany- ČSSD a KSČM- se šesti mandáty.

Možnosti koalic:

- ODS by mohla vytvořit velkou koalici s VOLBA PRO! TEPLICE, která získala druhý největší počet hlasů. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o velkou koalici, protože by se spojily dva nejsilnější ideově nesourodé subjekty dané politické scény a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny. Dohromady by měly obě strany těsnou většinu: 14 mandátů (z 27). (Tato koalice byla vysoce nepravděpodobná, protože VOLBA byla protestní stranou proti Jaroslavu Kuberovi.)
- ODS by ještě mohla vytvořit vítěznou ideově nepropojenou koalici s ANO a TOP 09 pro vytvoření většiny v zastupitelstvu. ODS by pak měla 14 z 27 mandátů. K tomuto typu podle typologie Stanislava Balíka dochází, pokud vítěz voleb nemá reálnou možnost vytvořit ideově propojenou koalici. ANO se prezentuje jako protestní hnutí, proto ani tato koalice nebyla příliš pravděpodobná.
- ODS by mohla vytvořit všeestrnickou koalici- pokud by do koalice zapojila všechny politické subjekty, které ve volbách získaly mandát. Takové řešení může být pro vítěznou stranu podle typologie Stanislava Balíka pragmatické (vyhne se konfliktům se stranami, které by jinak fungovaly z opozice).

Povolební jednání v Teplicích byla velmi složitá. ODS získala jen 8 mandátů (historicky nejnižší výsledek). Protestní strana VOLBA PRO! TEPLICE (6 mandátů) a hnutí ANO (4 mandáty) se pokusili z vedení města odstavit dlouholetého primátora Jaroslava Kubera.

V Teplicích byla nakonec dohodnuta koalice ODS s ČSSD a TOP 09. Nezískala většinu mandátů (měla 13 z 27). Koalice se rozhodla ucházet i o hlasy opozice. Budoucí koalice zveřejnila programové prohlášení, ve kterém byly priority všech stran

zastoupených v zastupitelstvu. Mezi programovými body byla například regulace hazardu, investice do parků, rozšíření a zkvalitnění kamerového systému, stavba cyklostezky, skateparku, in-line dráhy a zimního stadionu.⁴

⁴ (Kubera dohodl menšinovou koalici, chybějící hlas získá podporou sportu, 2014)

5.4 Komunální volby 2018

5.4.1 Průběh a výsledky voleb

V roce 2018 se volby do zastupitelstev obcí konaly ve dnech 05.10. - 06.10.2018. V Teplicích se hlasovalo ve 47 volebních okrscích. Do voleb se přihlásilo 9 politických subjektů a všechny přitom obsadily všech 27 míst na kandidátní listině. Svůj hlas odevzdalo 13 295 ze 39 524 voličů, což značí poměrně malou volební účast 33,75 % (celostátní účast u voleb do zastupitelstev obcí v roce 2018 činila 47,34 %, volební účast v ústeckém kraji činila 40,32 %). Do zastupitelstva obce Teplice kandidovalo 5 parlamentních stran (ANO, ODS, SPD, ČSSD a KSČM), 1 neparlamentní strana s celostátní působností (SPO) a tři místní uskupení (Za obn.Teplic jaké jsme znali, Pro Zdraví a Sport TEPLICE, VOLBA PRO! TEPLICE). Na kandidátní listině VOLBY PRO! TEPLICE kandidovali nezávislí kandidáti a členové stran KDU-ČSL, JsmePRO!, TOP 09 a Zelení)

Vítězem voleb v Teplicích se opět (posedmě) stala Občanská demokratická strana s 29,32 % hlasů (9 mandátů) s lídrem kandidátky (primátorem města) Jaroslavem Kuberou. Ten získal také největší počet hlasů ze všech kandidátů. Jaroslav Kubera však dne 13.10.2018 znova obhájil post senátora a hned 14.10.2018 přenechal primátorské křeslo Hynku Hanzovi. (V listopadu 2018 se Jaroslav Kubera stal předsedou Senátu a tedy druhým nejvýše postaveným ústavním činitelem). To mnozí voliči nesli nelibě, protože volili právě Jaroslava Kubera.⁵

V následující tabulce jsou uvedeny i výsledky dalších stran.

Na druhém místě se umístila VOLBA PRO! TEPLICE, která získala 26,23 % hlasů a 8 mandátů v zastupitelstvu a až na třetím místě se umístilo ANO 2011 s 18,46 % hlasů a pěti mandáty. Po dvou mandátech získalo SPD a KSČM, jeden mandát hnutí Pro Zdraví a Sport TEPLICE a zbylé tři politické subjekty (ČSSD, SPO a Za obn.Teplic jaké jsme znali) nezískaly žádný mandát.

⁵ „Některí Teplicané jsou však jeho rozhodnutím být jen v Senátu rozhorčeni. Mnozí na Facebooku připomínají, že ho volili proto, jelikož od počátku kampaně avizoval, že chce vést město a hlídat peníze v jeho kase i v dalším období. Podle nich je tak nefér, že najednou už ve funkci nebude“ (Novým primátorem Teplic bude Hanza, Kubera odchází po 24 letech, 2018).

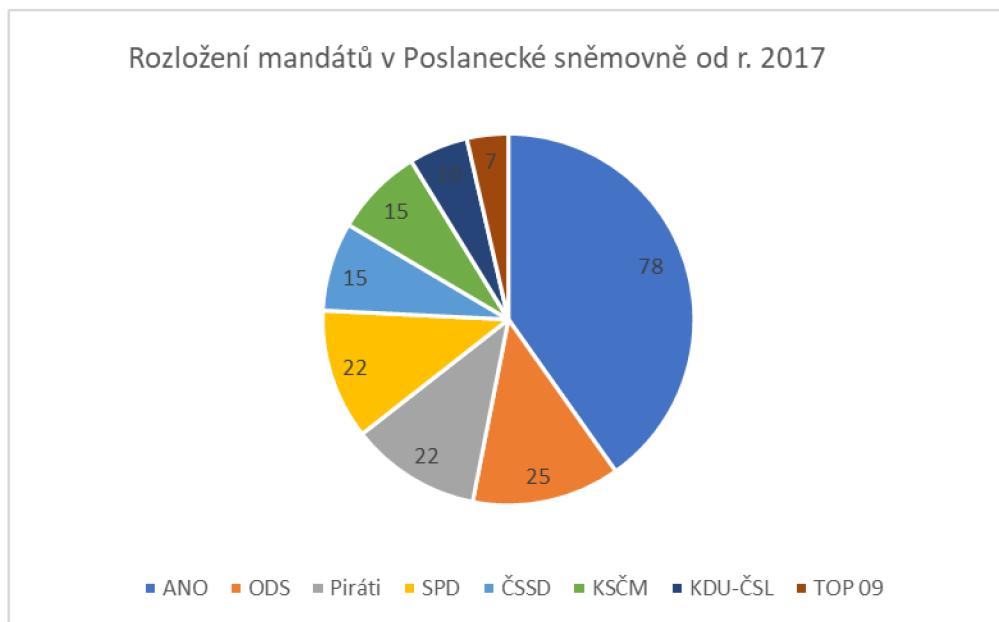
6 z 27 zastupitelů (tj. 22 %) byli zvoleni jako nazávislí. Jedná se o 100 % za Pro Zdraví a Sport TEPLICE, 50 % zastupitelů za VOLBA PRO! TEPLICE a 20 % za ANO 2011.

Tabulka 8 – volby 2018

Kandidátní listina	Počet hlasů abs.	Počet hlasů v %	Počet mandátů
Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	2 444	0,76	0
Svob.a př.dem.-T.Okamura (SPD)	24 998	7,72	2
Česká str.sociálně demokrat.	12 281	3,79	0
VOLBA PRO! TEPLICE	84 891	26,23	8
Komunistická str.Čech a Moravy	20 082	6,21	2
Občanská demokratická strana	94 894	29,32	9
ANO 2011	59 745	18,46	5
Pro Zdraví a Sport TEPLICE	19 303	5,96	1
Za obn.Teplic jaké jsme znali	4 999	1,54	0

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Obrázek 8 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně od r. 2017

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Jak je vidět z grafu výše, v poslanecké sněmovně vyhrálo v roce 2017 politické hnutí ANO 2011. Toto hnutí vyhrálo i volby do zastupitelstev obcí v roce 2018 ve dvou velkých sousedních městech (Most, Louny).

5.4.2 Povolební koalice

Rozložení politických sil po volbách do zastupitelstva města bylo následující. Krajní pravici tvořila SPD se dvěma mandáty. Pravici tvořila ODS a ANO a součet mandátů byl nadpoloviční. (17 mandátů). Strany středu byly dvě s devíti mandáty (VOLBA PRO! TEPLICE a Pro Zdraví a Sport TEPLICE) a levici tvořila jediná strana - KSČM se dvěma mandáty.

Možnosti koalic:

- Protože vítěz voleb - ODS-s další pravicovou stranou ANO získal nadpoloviční většinu hlasů, jako nejpravděpodobnější se jevila tato koalice. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o koalici minimální vítěznou ideově propojenou.
- ODS by mohla také přistoupit ke koalici s ANO a SPD, čímž by se sjednotila pravice v zastupitelstvu a koalice by měla 19 mandátů z 27. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o nadměrnou ideově propojenou koalici. To znamená, že v koalici je minimálně jeden nadbytečný člen a zároveň k sobě subjekty nemají ideologicky daleko. Tato koalice však nebyla příliš pravděpodobná kvůli veřejnému mínění, přestože mandáty získali dva učitelé. (SPD byla v roce 2018 vnímána skoro jako extremistická strana.)
- ODS by také mohla vytvořit velkou koalici s VOLBA PRO! TEPLICE, která získala druhý největší počet hlasů. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o velkou koalici, protože by se spojily dva nejsilnější ideově nesourodé subjekty dané politické scény a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny. Tato koalice však nebyla pravděpodobná, protože VOLBA PRO! TEPLICE se dlouhodobě prezentuje jako opoziční, protestní strana, dlouhodobě nesouhlasící s politikou ODS.
- Pokud by chtěla ODS zvýšit moc koalice, mohla by přizvat stranu ANO a hnutí Pro Zdraví a Sport TEPLICE (pravý střed), tím by měla 18 z 27 mandátů. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o nadměrnou ideově propojenou koalici. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen a zároveň k sobě subjekty nemají ideologicky daleko.)

- Pokud by chtěla ODS zvýšit moc koalice, mohla by přizvat stranu ANO a KSČM, tím by měla 19 z 27 mandátů. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka by se jednalo o nadměrnou ideově nepropojenou koalici. (V koalici je minimálně jeden nadbytečný člen, skládá se ze subjektů, které si nemusejí být ideologicky blízké a v opozici by zůstaly minimálně dva subjekty, které si jsou ideologicky vzdáleny.)
- Pokud by s ODS nikdo nechtěl spolupracovat, mohla by vzniknout i široká koalice všech proti ODS, získala by 18 mandátů vůči 9 ODS, čímž by byla ODS zatlačena do opozice. ODS je ale v Teplicích dlouhodobě etablovaná, proto se tento výsledek nedal očekávat.
- Všeestrnická koalice (spolupráce všech subjektů) byla v případě Teplic nemožná, protože v průběhu minulého volebního období docházelo k četným střetům mezi VOLBOU PRO! TEPLICE a ODS.

Dle očekávání byla vytvořena koalice ODS s ANO. Získala těsnou většinu mandátů (14 z 27).

Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka se jedná o koalici minimálně vítěznou ideově propojenou.

6. Výsledky analýzy politického prostředí v Teplicích

6.1 Politická participace v rámci pasivního volebního práva

V největších obcích je podle Petra Jüptnera (2004) průměrný počet kandidujících stran deset. V Teplicích kandidovalo v letech 2006-2018 průměrně méně stran - 8 až 10.

Dle typologie koalic podle Petra Jüptnera (2004) se sdružení nezávislých kandidátů se vyskytuje v největších obcích (jakými jsou statutární města) výjimečně. Většinou zde kandidující kandidáti bez politické příslušnosti kandidují za regionální strany a hnutí. V největších městech však kandidují parlamentní strany a ty mají na kandidátních listinách převážně své straníky. Také platí, že kandiduje větší procentuální množství nezávislých kandidátů, než jaké je množství zvolených bezpartajních zastupitelů. Malé strany (regionální strany a hnutí) se totiž často nedostanou nad 5 % volební klauzuli.

Zajímavé je, že Teplice mívají nejnižší procentuální zastoupení (průměrně 48,45 %) ze sousedních velkých měst v počtu kandidujících bezpartajních v letech 2006-2018 (viz tabulka 9). Pravděpodobně to souvisí s pravidelným vítězstvím ODS ve všech volbách do obecních zastupitelstev v letech 2006-2018. ODS měla u obyvatel tradičně velkou podporu.

Tabulka 9 – kandidáti do voleb do teplického zastupitelstva

Kandidáti bez politické příslušnosti	Počet abs.	Počet v %
Volby 2006	104	39,54
Volby 2010	171	52,62
Volby 2014	134	55,14
Volby 2018	113	46,50

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

V roce 2010 se v komunálních volbách do zastupitelstva města Teplice nedostala jiná než parlamentní strana. Tento unikát se jindy v letech 2006-2018 neopakoval. Vždy se do zastupitelstva probojovaly 1-3 neparlamentní strany, obvykle se jednalo regionální strany a hnutí. A stalo se rovněž, že některá z parlamentních stran nezískala v Teplicích žádný mandát (například ČSSD v roce 2018), nebo vůbec v Teplicích nekandidovala. Někteří členové parlamentních stran kandidovali na kandidátních listinách jiných uskupení.

Do zastupitelstva města Teplice v letech 2006-2018 získal mandát jen zlomek kandidujících bezpartajních. Konkrétně se jedná o tyto počty:

Tabulka 10 – zvolení kandidáti do teplického zastupitelstva

Kandidáti bez politické příslušnosti	Počet abs.	Počet v %
Volby 2006	4	12,12
Volby 2010	4	12,12
Volby 2014	6	22,22
Volby 2018	6	22,22

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

Přestože došlo před volbami v roce 2014 ke snížení počtu zastupitelů z 33 na 27, počet zastupitelů bez politické příslušnosti vzrostl. V roce 2014 totiž kandidovala dvě nová hnutí: ANO 2011 a VOLBA PRO! TEPLICE. 66 % zastupitelů z VOLBA PRO! TEPLICE a 50 % z ANO kandidovalo jako nezávislí. A platí, že jen v těchto dvou stranách byli nezávislí zvoleni.

Co se týče zastoupení žen na kandidátních listinách, platí, že do zastupitelstva města Teplice kandidovalo vždy procentuálně větší množství žen, než bylo zvoleno. Vysvětlují si to tím, že politické strany často umísťují ženy více na spodní místa kandidátních listin.

Tabulka 11 – ženy kandidující a zvolené do teplického zastupitelstva

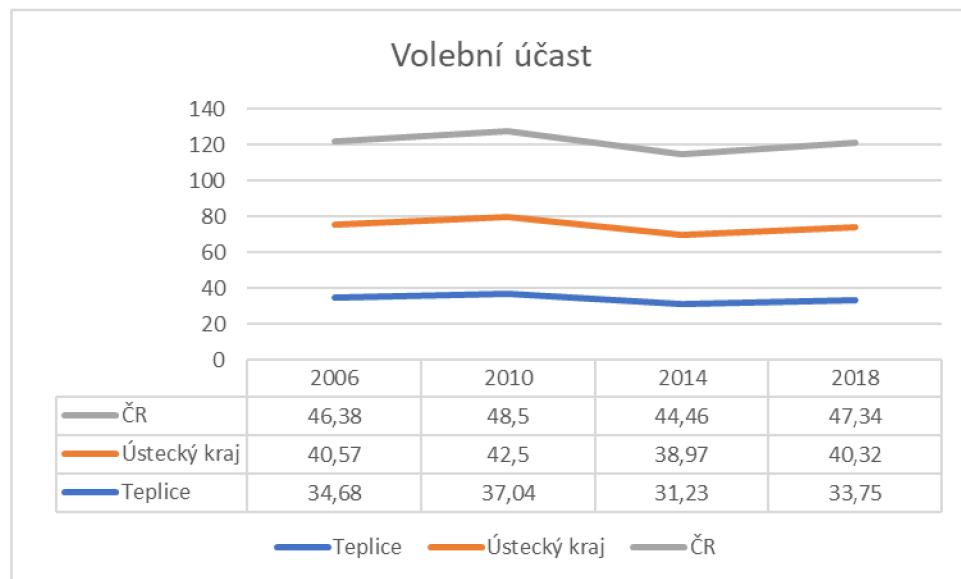
	Kandidující ženy	Zvolené ženy
	Počet	Počet
	v %	v %
Volby 2006	34,22	21,21
Volby 2010	34,15	21,21
Volby 2014	32,51	22,22
Volby 2018	33,33	25,93

Zdroj: vlastní zpracování dle www.volby.cz

6.2 Politická participace v rámci aktivního volebního práva

V rámci zkoumaného období mezi lety 2006 až 2018 bylo zjištěno, že volební účast byla vždy velmi podprůměrná. V následujícím grafu můžeme porovnat volební účast v Teplicích s volební účastí do zastupitelstev obcí v Ústeckém kraji a v České republice. Z grafu je patrné, že volební účast v Teplicích velmi zaostává jak ve srovnání s celorepublikovým průměrem, tak je také podprůměrná v rámci svého kraje. Rozdíl mezi volební účastí v Teplicích a celorepublikovou volební účastí do zastupitelstev obcí byl vždy minimálně 11 %.

Obrázek 9 - Volební účast v letech 2006-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle www.czso.cz

Volební účast vzrostla v roce 2010 oproti roku 2006 o necelá 3 %, v ČR vzrostla o 2 %, v Ústeckém kraji vzrostla o 2,5 %. Teplická volební účast je tedy průměrně nižší, ale výkyvy v jednotlivých letech jsou přibližně stejně velké jako v rámci ČR.

Volební účast prudce klesla v roce 2014, ale jak je zřejmé z grafu, křivka volební účasti v Teplicích kopíruje křivku volební účasti v ČR i v Ústeckém kraji. Pokles o 6 % v roce 2014 oproti roku 2010 v Teplicích kopíruje pokles v ČR (4 %) i v Ústeckém kraji (3,5 %).

Volební účast znova vzrostla v roce 2018 o 2 %, v ČR (3 %) a v Ústeckém kraji (2,5 %) obdobně.

6.3 Charakter lokálního politického prostředí

Hlavním faktorem ovlivňujícím charakter politického prostředí je velikost obce. Dle typologie koalic Petra Jüptnera můžeme obce rozdělit do čtyř velikostních kategorií- nejmenší obce, menší střední obce, větší střední obce a největší obce. Teplice spadají stejně jako další statutární města mezi největší obce. U této skupiny se politická scéna nejvíce podobá té parlamentní- jinými slovy řečeno, převládají parlamentní strany, nezávislí kandidáti a jejich sdružení se zde již nevyskytují. Bezpartajní kandidáti se ucházejí o místa na kandidátních listinách lokálních stran a hnutí. Vývoj v Teplicích platnost teorie potvrzuje:

V roce 2006 se do zastupitelstva dostala jen jedna mimoparlamentní strana (SNK Evropští demokraté). Dále pak čtyři parlamentní strany a jedna z parlamentních stran nekandidovala.

V roce 2010 se do zastupitelstva Teplic dostalo všech pět parlamentních stran a žádná další.

V roce 2014 do zastupitelstva Teplic kandidovalo pět ze sedmi parlamentních stran a všechny získaly v zastupitelstvu mandáty. Dále mandáty získaly dvě neparlamentní, lokální strany. (V roce 2014 na kandidátní listině VOLBY PRO! TEPLICE kandidovali členové parlamentní strany KDU-ČSL, nezávislí kandidáti a členové strany Zelených.)

V roce 2018 do zastupitelstva Teplic kandidovalo pět z osmi parlamentních stran a čtyři získaly v zastupitelstvu mandáty. Dále mandáty získaly dvě neparlamentní, lokální strany. (V roce 2018 na kandidátní listině VOLBY PRO! TEPLICE kandidovali a členové parlamentních stran KDU-ČSL a TOP 09, dále nezávislí kandidáti a členové stran JsmePRO! a Zelení.)

V největších obcích je podle Petra Jüptnera (2004) průměrný počet kandidujících stran deset. V Teplicích kandidovalo v letech 2006-2018 stran 8 až 10.

V roce 2014 v Teplicích poprvé proběhla poměrně vyostřená volební kampaň-kandidovala dvě protestní hnutí: celostátní ANO 2011 a místní VOLBA PRO! TEPLICE. Hnutí kritizovala vedení města Teplice, hlavně Jaroslava Kubera. ODS se nepodařilo

snížením počtu zastupitelů snížit počet opozičních zastupitelů. A hnutím se nepodařilo po volbách vyměnit v Teplicích primátora.⁶

V největších obcích je podle Petra Jüptnera (2004) nejčastější koalicí minimální vítězná koalice (případně nadměrná koalice). V letech 2006 a 2010 získala vítězná strana ODS většinu mandátů. Nejednalo se tedy zcela o minimálně vítězné koalice. V roce 2006 se spojila v koalici se Stranou zelených, tedy se jednalo spíše o ideově nepropojenou koalici a v roce 2010 byla ODS v koalici s TOP 09, vytvořila tedy spíše ideově propojenou koalici.

V roce 2014 vznikla v Teplicích menšinová koalice ODS s ČSSD a TOP 09 (ideově nepropojená). Snažila se poté prosazovat jen ty návrhy, které měly potenciál oslovit zastupitele z opozičních stran.

V roce 2018 byla vytvořena koalice ODS s ANO - minimální vítězná, spíše ideově propojená koalice.

⁶ Změna primátora nastala po volbách v roce 2018, kdy Jaroslav Kubera přenechal primátorské křeslo Hynku Hanzovi (aby se mohl plně soustředit na práci senátora.)

7. Jaroslav Kubera (1947-2020)

Obrázek 10 - J.Kubera

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Kubera

Domnívám se, že je zde důležité uvést osobnost Jaroslava Kubery. Nepochybně se on sám stal jedním z faktorů ovlivňujících charakter koaličních vztahů v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Teplice. Politická kariéra Jaroslava Kubery byla výjimečná. Jaroslav Kubera byl zvolen v roce 1994 starostou Teplic za pravicovou Občanskou demokratickou stranu. V místních volbách následně vítězil opakovaně, v čele Teplic stál až do roku 2018. (Od roku 2001 byl díky změně statusu města primátorem.) V letech 2016-2020 byl zastupitelem Ústeckého kraje. V roce 2000 se stal senátorem za ODS. V letech 2012-2016 byl předsedou senátorského klubu ODS, od roku 2016 místopředsedou Senátu. V roce 2018 se stal předsedou Senátu.⁷

„Příslušnost k občanské demokratické straně vtělil Kubera do způsobu řízení města. Pověstná šetrivost starosty a později primátora na druhou stranu Teplice brzdila v jejich rozvoji, radnice minimálně investovala. Zatímco okolní města čerpaly stovky milionů z evropských fondů na stavební projekty, pro Kuberu byla dotace sprosté slovo. „Ušetřené peníze nebyly investovány, Teplice z mého pohledu ve srovnání s Kadani či

⁷ (Jaroslav Kubera, 2021)

Litoměřicemi investičně stagnují,“ podotýká pedagog a zastupitel Řehák, který zmiňoval i autokratický způsob ovládání města a ODS.

„Město je tu od toho, aby poskytovalo základní servis, aby uklizelo, vyváželo popelnice, svítilo, opravovalo komunikace a investovalo do infrastruktury, to je jeho povinnost,“ řekl v rozhovoru pro MF DNES. Teplice tak byly třeba jedním z prvních a hrstky měst, které svoz odpadu hradilo ze svého.

V tomto duchu se za jeho epochy zacházelo i s městským majetkem, jenž se v průběhu 90. let téměř veškerý zprivatizoval. Teplicané své město měli v rukou prakticky sami. „Privatizace se podařila, Teplice jsou krásné. Nejsou tu otlučené baráky jako jinde. Privátní sektor s domy dokáže daleko víc než veřejný,“ upozorňuje nejvýznamnější teplický developer Jaroslav Třešňák, který ve městě realizoval několik projektů. Za Kuberovy vlády přišly Teplice o několik budov, jež v minulosti utvářely jejich podobu. Developer Třešňák třeba koupil a nechal strhnout objekt stoletých Městských lázní.

Jaroslav Kubera se nestaral o to, jak se různé stavební záměry podepisou na tváři Teplic. „Město na můj vkus příliš vsadilo na styl, at' si o všem rozhodují soukromí investoři sami a nikdo jím do toho nebude kecat. Je to škoda, protože město by mělo regulovat to, co ovlivňuje veřejný prostor,“ tvrdí místní architekt Jan Hanzlík.

Z Kuberova libertariánského přístupu tyli i provozovatelé hazardu, z Teplic stvořili severočeské Las Vegas. V počtu heren na obyvatele Teplice vedly, což ne všichni kvitovali. Teprve v koalici s TOP 09 Kubera ze své politiky trochu slevil“ (Teplice jako Kuberland, primátor velel městu 24 let, 2018).

8. Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zjištění faktorů ovlivňujících charakter koaličních vztahů v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Teplice. Dle mé analýzy byly těmito faktory:

- **Velikost obce**

„Na parlamentní úrovni figurují hlavně politické strany s celostátní působností, což je podobné i ve velkých městech.“ (Balík, 2009).

V Teplicích se toto tvrzení pana Balíka jednoznačně potvrdilo, v roce 2006 v zastupitelstvu zasedla jedna místní strana a čtyři strany s celostátní působností, v roce 2010 pět stran s celostátní působností, v roce 2014 dvě místní strany a pět celostátních a v roce 2018 v zastupitelstvu zasedly dvě místní strany a čtyři strany s celostátní působností.

- **Vliv národní politiky na složení zastupitelstev**

„V největších obcích (nad 45 000 obyvatel) hrají hlavní roli politické strany (na jejich kandidátních listinách tvoří většinu členové těchto stran). Hlavními představiteli tohoto typu obcí jsou statutární města“ (Jüptner, 2004).

V roce 2006 vyhrála v Teplicích ODS a rovněž v tomto období měla převahu i na parlamentní úrovni. Zbylé čtyři z pěti stran v zastupitelstvu kopírovaly složení poslanecké sněmovny. V roce 2010 bylo složení teplického zastupitelstva totožné se složením sněmovny. Lišilo se jen procentuální zastoupení jednotlivých stran. V roce 2014 mělo svůj podíl v zastupitelstvu Teplic sedm stran, stejně tak ve sněmovně působilo sedm stran. Shoda byla v pěti z nich. V roce 2018 v zastupitelstvu zasedly čtyři strany, které působily i na parlamentní úrovni.

- **Osobnost Jaroslava Kubery**

V čele teplické radnice stál celých 24 let. Byl respektovaným politikem a výrazným článkem rozhodovacích procesů místní samosprávy ve městě Teplice, jak jsem popsala v samostatné kapitole číslo 7. Občané Teplic volili ODS v Teplicích právě jen ve volbách do zastupitelstev obcí. Ve volbách do poslanecké sněmovny získala nejvíce hlasů ODS jen v roce 2006 (kdy zvítězila i na parlamentní úrovni). V ostatních letech, kdy nebyla vítězem parlamentních voleb, jí Tepličané hlasy tolik nedávali (v letech 2010 a 2013 získala nejvíce hlasů v Teplicích ČSSD a v roce 2017 ANO). Protože se jednalo vždy o vítěze parlamentních voleb, dalo by se říci, že voliči z Teplic se nijak neodlišovali od voličů z jiných českých obcí. Opakováný úspěch ODS v obecních volbách v Teplicích ukazuje, že

osobnost Jaroslava Kubery byla hlavním důvodem úspěchu ODS v Teplicích a také významným faktorem, který ovlivňoval koaliční vztahy.

Dílčími cíli bylo identifikovat aktéry lokálního politického procesu, analyzovat jejich vztahy a analyzovat a identifikovat charakter koaličních vztahů v zastupitelstvu města ve volebních obdobích od roku 2006. Tyto analýzy jsou součástí jednotlivých kapitol (Komunální volby 2006, Komunální volby 2010, Komunální volby 2014 a Komunální volby 2018).

A posledním dílčím cílem bylo charakterizovat a vyhodnotit socioekonomické ukazatele města.)

Ze socioekonomické analýzy Teplic vyplývá, že obyvatelstvo Teplic stárne, je zde nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných občanů, existují sociálně vyloučené lokality. Současné město není proto příliš lákavé pro mladé a vzdělané, dochází k odliwu obyvatel.

Je důležité, aby v Teplicích fungoval zástupce terciálního vzdělávání. Do města by se stěhovali studenti, město by ožilo, a věřím, že by mnozí i zůstávali. K tomu by pomohly i možnosti zajímavého uplatnění vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, věřím, že sami studenti by zakládali moderní firmy. Pro mladé rodiny Teplice nabízí nádhernou přírodu, možnosti koupání, lyžování, kulturu i sociální vybavenost obce.

9. Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

Balík, Stanislav. *Česká komunální politika v obcích s rozšířenou působností. Koalice, voličské vzorce a politické strany na místní úrovni v letech 1994-2006.* Brno: CDK, 2008, ISBN 978-80-7325-144-4.

Balík, Stanislav. *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky.* Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Balík, Stanislav. *Modely exekutivních koalic na komunální úrovni. In Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu.* Eds.: Dančák, B.; Fiala, P.; Hloušek, V. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy university v Brně, 2005, ISBN 80-210-3865 9.

Čmejrek, Jaroslav; Bubeníček, Václav; Čopík, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru.* Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Jüptner, Petr. *Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 101.*

Jüptner, Petr. *Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. In Koalice a koaliční vztahy.*

Ed.: Cabada, L. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, ISBN 80-7380-004-7.

Müller, Karel. *Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu. Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace.* Praha: SLON, 2018, ISBN 978-80-7419-271-5.

Říchová, Blanka. *Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v současné politické vědě.* Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-461-3.

Internetové zdroje

Teplice, [on-line] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Teplice> (2021)

Dějiny města, [on-line] <https://teplice.cz/dejiny-mesta/ms-22468/p1=22468> (2021)

Teplice, [on-line] www.aktualne.cz/wiki/geografie/staty-a-mesta/teplice/r~41737d98f34811e3b48f0025900fea04/ (2014)

Teplice, [on-line] www.pametnimista.usd.cas.cz/teplice-pametni-deska-na-ekologickou-demonstraci (1996)

Navštivte Teplice - Lázeňské město s historií, [on-line] <https://visitteplice.com> (2021)

Program rozvoje města Statutárního města Teplice na roky 2019-2026, [on-line] <https://teplice.cz/program-rozvoje-statutarniho-mesta-teplice/ds-1768/p1=25557> (2019)

Krajská zdravotní, a.s., Nemocnice Teplice, o.z., [on-line] www.kzcr.eu/cz/tp/

Veřejná databáze, Český statistický úřad, [on-line] <https://vdb.czso.cz/>

Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice, [on-line] www.esfcr.cz/mapa/int_us6_24_1.html (2006)

Těšínská, Michaela. *V sociálně vyloučených lokalitách nežijí hlavně romští obyvatelé*, [on-line] http://ceskapozice.lidovky.cz/v-socialne-vyloucenych-lokalitach-neziji-hlavne-romstiobivatele-1ch-/tema.aspx?c=A170718_140013_pozice-tema_lube (2017)

Komunální volby, [on-line] <https://komunal101.cz/komunalni-volby/>

Volby v Česku, [on-line] https://cs.wikipedia.org/wiki/Volby_v_%C4%8Cesku

Volby do zastupitelstev obcí, [on-line]

www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnnts=4206&xobec=567442&xstat=0&xvyber=0

Novým primátorem Teplic bude Hanza, Kubera odchází po 24 letech, [on-line] www.idnes.cz/usti/zpravy/jaroslav-kubera-teplice-koalice-ods-primator-senat-senator-ano.A181014_142848_usti-zpravy_mi (2018)

Zastupitelé Teplic zvolí vedení, v čele má zůstat Kubera, [on-line] https://teplicky.denik.cz/zpravy_region/zastupitele-teplic-zvoli-vedeni-v-cele-ma-zustat-kubera-20141107.html

Vítězné politické strany si rozdělují radnice, [on-line] www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vitezne-politicke-strany-si-rozdeluji-radnice_201010182122_mhromadka

Ani za ta prasata se Kubera neomluvil, rezignoval teplický kritik Řehák, [on-line] www.idnes.cz/usti/zpravy/jiri-rehak-hnuti-volba-pro-teplice-teplicky-zastupitel-opozicniho-hnuti-rezignace.A190409_142934_usti-zpravy_pakr (2019)

Teplice sníží počet zastupitelů. Kubera nás omezuje, tvrdí malé strany, [on-line] www.idnes.cz/usti/zpravy/snizeni-poctu-clenu-zastupitelstva-v-teplicich.A140401_2052096_usti-zpravy_alh (2014)

V Teplicích se radním za TOP 09 zřejmě stane osmnáctiletý student, [on-line] www.idnes.cz/usti/zpravy/osmnactilety-student-dominik-feri-bude-radni-teplic-za-top-09.A141105_163915_usti-zpravy_alh (2014)

Zastupitelé Teplic zvolí vedení, v čele má zůstat Kubera, [on-line] https://teplicky.denik.cz/zpravy_region/zastupitele-teplic-zvoli-vedeni-v-cele-ma-zustat-kubera-20141107.html

Kubera dohol menšinovou koalici, chybějící hlas získá podporou sportu, [on-line] www.idnes.cz/usti/zpravy/nova-koalice-v-teplicich.A141031_142209_usti-zpravy_alh (2014)

Svobodní jsou pro zrušení 5% volební klauzule, [on-line]

<https://www.svobodni.cz/clanky/stanoviska-stransvobodni-jsou-pro-zruseni-5-volebni-klauzule/>

Jaroslav Kubera, [on-line] https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Kubera (2021)

Teplice jako Kuberland, primátor velel městu 24 let. Co nechtěl, to neprošlo, vzpomíná kolega, [on-line] www.lidovky.cz/domov/teplice-jako-kuberland-primator-velel-mestu-24-let-co-nechtel-to-neproslo-vzpomina-kolega.A181017_093443_ln_domov_jho (2018)

Seznam obrázků:

Obrázek 1 - Město Teplice, ČR.....	23
Obrázek 2 - Mapa městských částí města Teplice.....	23
Obrázek 3 - Vývoj počtu obyvatelstva v Teplicích.....	25
Obrázek 4 - Přirozený a migrační přírůstek v Teplicích.....	26
Obrázek 5 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně 2006-2010.....	31
Obrázek 6 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně 2010-2013.....	35
Obrázek 7 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně 2013-2017.....	39
Obrázek 8 - Rozložení mandátů v Poslanecké sněmovně od r. 2017.....	44
Obrázek 9 - Volební účast v letech 2006-2018.....	52
Obrázek 10 - J.Kubera.....	55

Seznam tabulek:

Tabulka 1 – možný počet členů zastupitelstva v závislosti na počet obyvatel v obci	13
Tabulka 2 – Potřebné počty podpisů voličů pro kandidaturu nezávislých v závislosti na počet obyvatel v obci	17
Tabulka 3 – Kategorie obcí dle počtu obyvatel dle P.Jüptnera.....	21
Tabulka 4 – Nezaměstnanost v Teplicích k 31.12.2017.....	27
Tabulka 5 - volby 2006.....	32
Tabulka 6 - volby 2010.....	36
Tabulka 7 - volby 2014.....	41
Tabulka 8 - volby 2018.....	46
Tabulka 9 – kandidáti do voleb do teplického zastupitelstva.....	49
Tabulka 10 – zvolení zastupitelé teplického zastupitelstva.....	50
Tabulka 11 – ženy kandidující a zvolené do teplického zastupitelstva.....	51